

1 Innledende bestemmelser

1.1 Standardvilkårenes virkeområde

Med "Standardvilkårene" menes disse avtalevilkårene. Standardvilkårene gjelder ethvert tjenestekjøp foretatt av ISS facility Services AS med datterselskaper og andre deleide selskaper som ISS administrer. Standardvilkår utarbeidet av Leverandøren eller andre får ikke anvendelse.

1.2 Kjøper

Med "Kjøper" menes det ISS-selskap som er part i den enkelte tjenestekjøpsavtalen.

1.3 Leverandøren

Med "Leverandøren" menes den som i den enkelte tjenestekjøpsavtalen har påtatt seg å levere tjenester til Kjøper.

1.4 Kontrakten

Med "Kontrakten" menes den enkelte tjenestekjøpsavtalen inngått mellom Kjøper og Leverandøren. Standardvilkårene inngår alltid som en del av Kontrakten.

1.5 Leveransen

Med "Leveransen" menes Leverandørens samlede leveringsforpliktelser overfor Kjøper etter Kontrakten. Leveransen kan bestå av flere tjenester.

1.6 Avtalens virkeområde

Kjøpsavtaler som er inngått mellom Kjøper og Leverandør skal kunne anvendes av alle Kjøpers avdelinger, datterselskaper og deleide selskaper som Kjøper administrerer.

2 Pris- og betalingsvilkår

2.1 Priser

Prisen skal være særskilt spesifisert i Kontrakten. Den avtalte prisen skal anses som en uttømmende beskrivelse av det totale vederlaget for tjenestene. Prisen skal være fast i kontraktsperioden og inkludere alle kostnader, som for eksempel ordre-/fakturaagebyr, skatter og/eller avgifter. Prisen er eksklusiv merverdiavgift. Dersom det er avtalt en kostnadsramme for Leveransen, representerer dette Leverandørens maksimale samlede krav på vederlag, med mindre Kjøper skriftlig har godkjent ytterligere vederlag. Leverandørens reisekostnader skal være innkalkulert i Leverandørens priser. Både Kjøper og Leverandør plikter å stille nødvendige ressurser til disposisjon for avtalte møter.

2.2 Betaling og fakturering

Fakturering skjer etterskuddsvis hver måned. Betalingsfristen er 30 dager fra mottak av korrekt faktura. Skjer Leveransen over flere måneder, kan Leverandøren fakturere å-konto for utført arbeid hvis dette er avtalt, men aldri med mer enn 90 % av det som faktisk er utført. Kjøper kan gi alminnelige regler for utformingen av fakturaer som Leverandøren skal følge. Med faktura skal det alltid følge timelister og annen dokumentasjon som er nødvendig for at Kjøper skal kunne kontrollere at fakturaen er korrekt. Faktura med underbilag skal sendes til den adressen som følger av Kontrakten. Faktura som ikke oppfyller de krav som følger av Kontrakten, vil bli returnert. Ny betalingsfrist løper da fra mottak av korrekt faktura. Faktura skal være tydelig merket med Avdelingsnummer og navn til oppdragsgiver i ISS samt ordrenummer hvis dette er oppgitt av ISS.

Med mindre annet er oppgitt i skriftlig innkjøpsordre skal faktura sendes til;

ISS Facility Services AS
FAKTURAMOTTAK Postboks 2 Økern
0509 OSLO

Hvis Kjøper krever det, skal Leverandøren kunne håndtere e-faktura, og skal sende e-faktura i et elektronisk format som Kjøper kan motta. Selv om Leverandøren har overdratt fakturaer til tredjemann for innkreving, står Leverandøren fortsatt ansvarlig overfor Kjøper ved eventuelle reklamasjoner eller regresskrav. Kjøpers betaling til faktoringsselskap skjer med frigjørende virkning.

2.3 Beste pris

Leverandørens priser og øvrige vilkår skal til enhver tid være minst like godt for Kjøper som de priser og vilkår andre sammenlignbare kunder kan oppnå hos Leverandøren for tilsvarende eller sammenlignbare tjenester. Prisene skal kunne sammenlignes på totalnivå, og i forhold til hver enkelt tjeneste. Hvis Leverandøren på noe tidspunkt i avtaleperioden tilbyr tilsvarende eller sammenlignbare tjenester til andre til lavere pris eller for øvrig til

bedre vilkår, skal Leverandøren av eget tiltak tilby Kjøper samme pris/vilkår med virkning fra samme tidspunkt. Kjøper har rett til å føre kontroll med at vilkåret blir oppfylt, og kan også kreve at Leverandørens revisor foretar kontroll og avgir erklæring om forholdet.

3 Leverandørens plikter

3.1 Generelt

Leverandøren skal utføre de tjenester for Kjøper som er beskrevet i Kontrakten.

Leverandøren er ansvarlig for at Leveransen på en helhetlig og tilfredsstillende måte dekker de behov, formål, funksjoner og krav som er beskrevet i Kontrakten eller som Leverandøren var eller burde vært kjent med at Kjøper hadde ved inngåelse av Kontrakten. Hvis Kjøper i forespørsel til Leverandøren har gitt en behovsspesifikasjon, skal Leverandøren gi en beskrivelse av hvordan han har tenkt å løse behovsspesifikasjonen. I tilfelle motstrid mellom Kjøpers behovsspesifikasjon og Leverandørens løsningsspesifikasjon, går Kjøpers behovsspesifikasjon foran. Dersom utførelsen av en tjeneste krever bidrag fra begge parter, skal Kontrakten angi partenes ansvar for hvert enkelt trinn, og eventuelle forpliktelser som påhviler Kjøper. Leverandøren skal aktivt etterspørre informasjon som er nødvendig for å utføre Leveransen og kan ikke påberope seg mangelfull informasjon fra Kjøper som årsak til at Leveransen ikke er i samsvar med Kontrakten.

3.2 Offentlige regler m.v.

Leverandørens virksomhet skal i enhver henseende være lovlig. Leverandøren skal holde seg informert om, og rette seg etter, de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter som gjelder for Leverandørens virksomhet. Leverandøren skal sørge for at de tjenester som leveres i henhold til Kontrakten til enhver tid er i overensstemmelse med slike regler. Leveransen skal oppfylle vanlige standarder og anbefalinger som gjelder for de tjenester Leveransen omfatter. Leverandøren skal ved sin virksomhet sørge for at arbeidstakeres og andre menneskers grunnleggende rettigheter, helse og sikkerhet blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

3.3 Lojalitet og forbedringer

Leveransen skal bidra til å fremme den generelle effektiviteten hos Kjøper i forbindelse med utførelse av Kontrakten. Partene har en felles målsetting om effektivisering av alle tjenester som omfattes av Kontrakten. Partene skal sammen og hver for seg jobbe aktivt for å legge til rette for en slik effektivisering. Leverandøren forplikter seg til i alle henseender å ivareta Kjøpers interesser. Herunder skal Leverandøren sørge for at han og hans personell og/eller engasjerte medhjelpere, ikke er eller kan komme i noen form for interessekonflikt i forbindelse med oppfyllelsen av Kontrakten. Leverandøren plikter uten ugrunnet opphold å informere Kjøper om nye tjenester, forslag til forbedringer i de allerede leverte tjenester, og andre endringer som kan bidra til effektivisering av tjenestene, samt å opplyse Kjøper om tjenester hvor kostnaden ikke står i rimelig forhold til Kjøpers nytte. Leverandøren skal gi Kjøper tilstrekkelig beslutningsgrunnlag til at Kjøper kan treffe valg om eventuell innføring av nye tjenester.

3.4 Ressurser og kompetanse

Leverandøren plikter til enhver tid å ha tilstrekkelig kompetanse og nødvendige ressurser for å sikre høy kvalitet på Leveransen. Leverandøren skal styre sine ressurser på en for Kjøper mest mulig rasjonell og effektiv måte. Leverandørens personell skal ha nødvendige formelle kvalifikasjoner, herunder offentlige autorisasjoner og/eller sertifikater, for utførelse av de aktuelle oppgaver. Leverandørens personell skal ha nødvendig og fullt ut dekkende realkompetanse til å utføre de enkelte oppgaver på en hensiktsmessig og profesjonell måte. Leverandøren skal sørge for at hans personell holdes faglig oppdatert, og personellet skal aktivt bidra til løpende erfaringsoverføring til Kjøper under utførelsen av arbeidet.

3.5 Leverandørens kvalitetssikring, sikkerhet m.v.

Leverandøren plikter å ha et gjennomarbeidet og moderne kvalitetssikringssystem som skal følges ved utførelse av Leveransen. Kjøper kan kreve detaljert redegjørelse for kvalitetssikringssystemet og kan kreve forbedringer i dette i den grad Kjøper finner at systemet ikke er gode nok til å sikre at Leveransen er i samsvar med Kontrakten.

Leverandøren plikter å ha et HMS-system i henhold til HMS (internkontroll) forskriften. Kjøper kan kreve dette fremlagt. Kjøper kan kreve at Leverandøren tilpasser seg Kjøpers HMS-system eller de HMS-krav som gjelder på leveringsstedet.

Kjøper kan kreve at Leverandørens ansatte undergis samme krav til sikkerhet og kontroll som gjelder for Kjøpers egne ansatte. Leverandøren skal utstyre alle sine ansatte med en form for identifikasjon som Kjøper finner akseptabel. Identifikasjonen skal bæres synlig.

3.6 Miljøkrav mv.

Leverandøren skal for sin virksomhet sørge for å følge alle lovpålagte miljøkrav, eller slike krav som er vanlig i den aktuelle bransjen. Leverandøren plikter for egen regning å gi miljøinformasjon som er nødvendig for at Kjøper kan oppfylle rapporteringsplikten i miljøregnskapet i henhold til regnskapsloven.

3.7 E-innkjøp

Dersom Kjøper krever det, skal Leverandøren for egen regning utarbeide og vedlikeholde en elektronisk katalog over tjenestene under denne Kontrakt, som kan benyttes i Kjøpers e-innkjøpsløsning.

3.8 Servicerapportering

Leverandøren skal dersom kjøper krever det hver måned avgi en servicerapport. Rapporten skal foreligge i elektronisk format og minimum inneholde følgende:

- a. Fremdrift og bemanning.
- b. Feil og mangler oppdaget i perioden, årsak og effekt av disse, samt tiltak som iverksettes for å unngå samme feil i fremtiden
- c. Kvalitetsbrister og eventuelle uhensiktsmessige rutiner som er avdekket
- d. Eventuelle endringsforslag/-krav.
- e. Oppfølging av tidligere servicerapporter
- f. Annet relevant

3.9 Bruk av underleverandører m.v.

Hvis ikke annet er avtalt, skal bruk av underleverandører på forhånd være godkjent av Kjøper. Underleverandøren skal oppfylle alle de egenskaper og krav som i Kontrakten er stillet til Leverandøren.

Bruk av underleverandører endrer ikke Leverandørens forpliktelser etter Kontrakten. Han er fortsatt full ansvarlig for hele Leveransen og har således fullt økonomisk, juridisk og faglig ansvar for Leveransen. Leverandøren står for all fakturering av Kjøper og all kommunikasjon med Kjøper også vedrørende de deler som blir utført av underleverandører. Leverandøren har plikt til å gjøre gjeldende overfor underleverandører alle de relevante bestemmelser i Kontrakten.

3.10 Forsikringer

Leverandøren plikter for egen regning å tegne og opprettholde forsikringer som er tilstrekkelige til å dekke krav fra Kjøper eller tredjemann som følge av Leverandørens ansvar eller risiko i henhold til Kontrakten. Denne forpliktelsen anses oppfylt dersom Leverandøren tegner eller på annen måte er dekket av ansvarsforsikring på ordinære vilkår i et anerkjent forsikringsselskap. Kjøper har rett til å kreve fremlagt forsikringssertifikatet.

Leverandøren plikter å ha de nødvendige lov- og tariffbestemte forsikringer for sine medarbeidere. Kjøper skal varsles direkte fra forsikringsselskapet med minimum 30 dagers varslingsfrist dersom Leverandørens forsikringer blir endret, sagt opp eller faller bort.

3.11 Garanti

Dersom Kjøper krever det, skal Leverandøren, senest ved signering av Standardkontrakten, stille betryggende sikkerhet for oppfyllelse av sine forpliktelser i kontrakts- og garantiperioden i form av ugjenkallelig selvskyldnergaranti fra bank eller morselskap godkjent av Kjøper.

3.12 Bistand ved overgang til annen leverandør

Ved opphør av Standardkontrakten, uansett opphørsgrunn, har Leverandøren mot vederlag, plikt til å yte nødvendig bistand frem til, og i forbindelse med overføring av Leveransene under Standardkontrakten til annen leverandør. Ved beregning av vederlaget skal det ikke nyttes høyere satser og enhetspriser enn de som gjelder i Kontrakten. Leverandøren plikter å stille nødvendige tjenester til rådighet for Kjøper og samarbeide med annen leverandør, slik at overgangen kan gjennomføres med minst mulig driftsmessig forstyrrelse for Kjøper. Med annen leverandør menes også leverandør innenfor Kjøpers egen organisasjon, f.eks. datterselskap. Bistanden skal bl.a. omfatte overføring av de resultatene som er Kjøpers eiendom i henhold til pkt 6.3.

4 Kjøpers plikter

Kjøper er forpliktet til å betale det avtalte vederlaget ved forfall. Kjøper skal medvirke ved gjennomføringen av Kontrakten i den utstrekning dette er beskrevet i Kontrakten. Ved slik medvirkning skal Kjøper samarbeide med Leverandøren slik at Leverandøren ikke blir forsinket eller på annen måte forhindret i å oppfylle sine forpliktelser. De plikter Kjøper har til å medvirke med gjennomføringen av Leveransen er uttømmende regulert i Kontrakten. Selv om Kjøper ikke oppfylder sine forpliktelser til å medvirke, skal Leverandøren likevel gjøre sitt ytterste for å oppfylle sine forpliktelser i Kontrakten. Ved manglende oppfyllelse fra Kjøpers side plikter Leverandøren å umiddelbart gi varsel om dette, samt opplyse Kjøper om antatte konsekvenser.

5 Samarbeidsforhold, Kontaktpersoner

Hver av partene skal til en hver tid ha utpekt en fast kontaktperson for oppfølging av Kontrakten. Den oppgitte kontaktpersonen har fullmakt til å behandle, og å ta stilling til ethvert spørsmål knyttet til kontraktens gjennomføring på vegne av parten. Eventuelt bytte av kontaktperson i kontraktsperioden skal straks meddeles

den annen part skriftlig.

Partene skal avholde regelmessige møter til oppfølging av Kontrakten. Hyppigheten på møtene avtales etter behov. Når en av partene ellers finner det nødvendig kan han med tre virkedagers varsel kreve møte med den annen part for å drøfte kontraktsforholdet og måten kontraktsforholdet blir gjennomført på. Kjøper skal sørge for at det blir ført referater fra disse møtene. Referatet sendes til alle de tilstedeværende. Eventuelle kommentarer til innholdet i referatet inntas i etterfølgende møtereferat.

5.1 Varslingsplikt

Partene skal varsle hverandre umiddelbart om forhold som kan få betydning for gjennomføring av hele eller deler av Kontrakten, herunder forhold som innebærer at parten ikke kan overhold sine kontraktsforpliktelser. Slik varsel skal gis skriftlig straks parten blir oppmerksom på forholdet.

5.2 Forbedring av Leveransene

Partene plikter å samarbeide om kontinuerlig forbedring av tjenestene, slik at disse til en hver tid støtter aktivt opp om Kjøpers forretningsmessige mål, og slik at ønskede synergier og effektiviseringer oppnås.

5.3 Samarbeid på operativt nivå

Leverandøren plikter å stille nødvendige ressurser til disposisjon for samarbeid med Kjøpers operative personale, herunder drøftelser av hvordan tjenestene mottas og fungerer i den daglige drift, driftsproblemer og kvalitet.

6 Andre plikter og rettigheter -- Partenes taushetsplikt

Partene, deres personale og andre som måtte handle på partenes vegne, har taushetsplikt om innholdet i kontrakten og alle forhold partene blir kjent med i forbindelse med gjennomføring av Kontrakten, herunder forhold som berører den annen parts forretningsmessige eller personalmessige forhold. Alt involvert personale hos Leverandøren og eventuelle underleverandører skal undertegne taushetserklæring i de tilfeller hvor Kjøper krever det. Partene plikter å ta de forholdsreglene som er nødvendige for å sikre at materiale og opplysninger ikke blir gjort kjent for andre i strid med dette punktet.

Taushetsplikten gjelder også etter at Kontrakten er opphørt. Ansatte eller andre som fratrer sin tjeneste hos en av partene skal pålegges å bevare taushet om forhold som nevnt ovenfor også etter fratredelsen.

Dersom en av partene for reklameformål eller markedsføring ønsker å gi offentligheten informasjon om at det er inngått en kontrakt mellom partene, må forhåndsgodkjennelse innhentes.

6.1 Overdragelser av rettigheter og plikter

Leverandøren kan fritt overdra retten til vederlag etter kontraktene. Kjøper kan fritt overdra sine rettigheter og plikter etter Kontrakten til annen selskap innen ISS-konsernet. Utover dette kan partene ikke overdra noen av sine rettigheter eller plikter etter Kontrakten uten skriftlig forhåndsgodkjennelse fra den annen part.

6.2 Rettigheter til resultater

Dersom ikke annet er avtalt, får Kjøper eksklusiv eiendomsrett til resultatene av Leveransen etter hvert som det utføres. Som resultater regnes alle rapporter, tegninger, spesifikasjoner og lignende dokumenter, metoder og verktøy herunder evt. dataprogrammer som utarbeides som følge av Leverandørens arbeid under Kontrakten.

6.3 Suspensjon av Kontraktsforpliktelser

Dersom det inntreffer en ekstraordinær situasjon som etter vanlige kontraktsrettslige regler må regnes som force majeure, herunder også streik og lockout, suspenderes partens forpliktelser så lenge force majeure situasjonen vedvarer og Kontrakten anses ikke som misligholdt. Dersom force majeure situasjonen medfører at den interesse Kjøper har i Leveransen bortfaller eller blir vesentlig redusert, kan Kjøper heve Kontrakten.

7 Endringer

Kjøper kan ved endringsordre pålegge Leverandøren endringer. En endring kan gå ut på Leverandøren skal yte noe i tillegg til eller i stedet for det opprinnelige avtalte, at ytelsens karakter, kvalitet eller art eller utførelse skal endres, eller at avtalte ytelser skal utgå. En endringsordre skal være skriftlig og gi beskjed om at det kreves en endring og hva endringen går ut på.

Kjøper kan på forhånd sende Leverandøren en endringsforespørsel som Leverandøren plikter å besvare uten ugrunnet opphold. Av Leverandørens svar (tilbud) skal prismessige og fremdriftsmessige konsekvenser av endringen fremgå. Hvis Kjøper aksepterer Leverandørens tilbud, er dette å anse som en endringsordre.

Når Leverandøren mottar en endringsordre, er han forpliktet til å utføre arbeidene. Han har likevel plikt til å frarå endringen hvis nytten av disse ikke står i rimelig forhold til de kostnadmessige og tidsmessige konsekvensene endringene vil medføre.

Hvis det ikke er avtalt pris på endringsarbeidene, skal disse avregnes etter kontraktens priser for like eller sammenliknbare tjenester. Dersom det ikke finnes sammenliknbare priser, skal Leverandøren før arbeidene igangsettes fremsette et tilbud som reflekterer det generelle prisnivået i Kontrakten. Dersom partene ikke blir enige om prisen, kan Kjøper likevel kreve at endringen gjennomføres i påvente av enighet om prisen. Leverandøren er forpliktet til med rimelige midler å begrense og forbygge kostnadene ved endringsarbeidet. Dersom Leverandøren på eget initiativ vil foreslå endringer og forbedringer i Leveransene, skal han forelegge dette for Kjøperen med overslag over de kostnads- og fremdriftsmessige konsekvenser.

7.1 Uenighet om det foreligger en endring

Krever Kjøper i form av pålegg, spesifikasjoner eller på annen måte utført et nærmere bestemt arbeid som Leverandøren mener ikke inngår som en del av hans forpliktelser i henhold til Kontrakten, skal Leverandøren uten utgrunnet opphold og før arbeidene igangsettes skriftlig kreve at Kjøper undertegner en endringsordre.

Unnlater Leverandøren å fremsette slikt krav før arbeidet igangsettes, skal arbeidet anses å være en del av Leverandørens forpliktelse i henhold til Kontrakten, og Leverandøren taper sin rett til å påberope seg arbeidet som grunnlag for ekstra vederlag.

Når Kjøper får et krav fra Leverandøren om utstedelse av endringsordre skal han innen rimelig tid enten utstede endringsordre eller skriftlig avslå Leverandørens krav og dette. Bli kravet avslått skal Kjøperen begrunne hvorfor han mener arbeidene er en del av Leverandørens plikter etter kontrakten.

Leverandøren plikter å utføre arbeidene selv om det er uenighet om disse representerer en endring som berettiger tilleggsvederlag.

8 Mislighold – Reklamasjon, Forsinkelse

Det foreligger forsinkelse fra Leverandørens side dersom Levering ikke skjer til de tider som er avtalt i Kontrakten og dette ikke skyldes Kjøper eller forhold som Kjøper er ansvarlig for.

8.1 Mangel

Det foreligger en mangel ved Leveransen dersom Leveransen ikke dekker de behov, formål, krav og spesifikasjoner som følger av Kontrakten. Det foreligger ikke mislighold dersom mangelen skyldes Kjøper eller forhold som Kjøper er ansvarlig for.

8.2 Rettsmangel

Leveransen skal leveres fri for heftelser og tredjemenns immaterielle rettigheter. Eksisterer slike heftelser eller tredjemannsretter, skal Leverandøren holde Kjøper skadesløs for ethvert krav som måtte rettes mot Kjøper grunnet slike tredjemannsretter. Leverandøren skal umiddelbart sørge for at eksisterende heftelser eller immaterielle rettigheter blir strøket. Leverandøren skal selv bære alle kostnader forbundet med avhjelp av rettsmangler.

8.3 Mislighold fra Kjøpers side

Det foreligger mislighold fra Kjøpers side dersom betaling ikke skjer til avtalt tid (forsinkelse) eller dersom Kjøpers andre forpliktelser etter denne Kontrakten ikke oppfylles (mangel). Det foreligger ikke mislighold fra Kjøpers side hvis forsinkelsen eller mangelen skyldes Leverandøren eller forhold som Leverandøren er ansvarlig for.

8.4 Reklamasjon

Den part som vil påberope seg at den annen part har misligholdt Kontrakten, må gjøre dette innen rimelig tid etter at misligholdet ble eller burde blitt oppdaget. Dersom det ikke reklameres i tide, tapes retten til å gjøre gjeldende misligholdsbeføyelser, med mindre den annen part har utvist grov uaktsomhet eller forsett. Reklamasjonsfristen er uansett ikke lenger enn 3 år.

9 Misligholdsbeføyelser mot Leverandøren

Dersom det foreligger mangler, forsinkelser eller andre mislighold av kontraktsforpliktelsene fra Leverandørens side, har Kjøper rett til å kreve en eller flere av følgende misligholdsbeføyelser:

9.1 Retting

Kjøper kan kreve at Leverandøren uten kostnad for Kjøper avhjelper mangler som påberopes innen den frist som følger av pkt. 8.4. Avhjelp kan blant annet skje ved utbedring, omlevering eller tilleggslevering, slik at Leveransen blir i samsvar med det avtalte. Arbeidet med å avhjelpe mangler skal påbegynnes og gjennomføres uten ugrunnet opphold etter at mangelen er oppdaget. Retting skal skje uten vesentlig ulempe for Kjøper, innen rimelig tid og uten risiko for at Kjøper ikke får dekket sine eventuelle utlegg av Leverandøren.

9.2 Avhjelp fra tredjepart

Hvis Leverandøren ikke har foretatt retting i samsvar med pkt 9.1, eller retting er forsøkt uten å lykkes, skal Leverandøren dekke Kjøpers utgifter ved avhjelp fra tredjepart. Kjøper har rett til å engasjere tredjepart til å utføre avhjelp uten å innhente samtykke fra Leverandøren.

9.3 Tilbakehold av ytelse og motregningsrett

Ved mislighold fra Leverandørens side kan Kjøper holde hele eller deler av betalingen tilbake for å dekke krav som følge av misligholdet. Kjøper har rett til å få dekket ethvert krav som følge av misligholdet ved motregning i ethvert beløp Kjøper skylder Leverandøren.

9.4 Dagbot

Ved forsinkelse av Leveransen som ikke skyldes Kundens forhold eller force majeure, begynner en dagbot å løpe automatisk. Dagboten utgjør 0,15 pst. av den totale kostnadsramme for Kontrakten for hver kalenderdag forsinkelsen varer. Dagbøtene kan ikke overstige 15 pst. av den totale kostnadsrammen for Kontrakten og løper således i maksimalt 100 kalenderdager.

9.5 Prisavslag

Hvis det tross gjentatte forsøk ikke har lyktes Leverandøren å avhjelpe mangler, kan Kjøper kreve prisavslag som skal tilsvare den verdireduksjon mangelen har for Kunden.

9.6 Heving

Kjøper kan heve hele eller deler av Kontrakten dersom misligholdet er vesentlig. Ved vurderingen av om misligholdet er vesentlig, skal legges vekt på misligholdets betydning for Kjøper. Gjentatte mangler eller forsinkelser samt brudd på offentlige regler anses alltid som vesentlig. Misligholdet anses også for å være vesentlig dersom Levering ikke har skjedd innen utløpet av dagbotperioden. Heving kan også erklæres før utløp av dagbotperioden dersom forsinkelsen innebærer vesentlig ulempe for Kjøper eller dersom det er sannsynlig at forsinkelsen vil vare utover dagbotperioden.

9.7 Erstatning

Kjøper kan kreve erstattet ethvert økonomisk tap som følge av misligholdet. Dette inkluderer også tap forårsaket av merarbeid som følge av forsinkelse. Kjøpers rett til erstatning faller ikke bort ved at Kjøper gjør gjeldende andre krav som følge av misligholdet. Eventuelt påløpt dagbot for forsinkelse kommer ikke til fradrag i erstatningssummen.

10 Hevingsrett ved konkurs, forventet mislighold mv

Hvis Leverandørens økonomiske stilling eller andre forhold hos Leverandøren gjør det sannsynlig at Leverandøren ikke kommer til å oppfylle en vesentlig del sine forpliktelser etter Kontrakten, kan Kjøper heve Kontrakten med mindre Leverandøren stiller betryggende sikkerhet for sin oppfyllelse. Kjøper kan alltid heve Kontrakten hvis det åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form forkreditorstyring hos Leverandøren.

11 Misligholdsbeføyelser mot Kjøper, Forsinkelsesrenter

11.1 Forsinkelsesrenter

Ved forsinket betaling kan Leverandøren kreve forsinkelsesrente etter Lov om renter ved forsinket betaling (lov 1976 nr 100). Renten løper fra 30 dager etter kravets forfall og til betaling skjer. Andre krav som følge av forsinket betaling kan ikke fremsettes.

11.2 Erstatning

Dersom det foreligger annet mislighold fra Kjøpers side enn forsinket betaling, kan Leverandøren kreve erstattet ethvert dokumentert direkte økonomisk tap som følger av misligholdet. Erstatning for indirekte tap kan bare kreves dersom Kjøper har utvist grov uaktsomhet eller forsett. Vanlige tiltak som kompenserer for forsinkelsen eller mangelen, samt tiltak som begrenser annet tap enn indirekte tap regnes som direkte tap. Leverandøren kan ikke kreve erstatning dersom Kjøper godtgjør at forsinkelsen eller mangelen skyldes hindring utenfor hans kontroll, som han ikke med rimelighet kunne ventes å ha tatt i betraktning ved kontraktsinngåelsen eller å unngå eller overvinne følgene av. Ansvarsfriheten gjelder så lenge hindringen varer.

12 Heving

Dersom det foreligger vesentlig mislighold fra Kjøpers side kan Leverandøren heve Kontrakten. Leverandøren kan ikke heve etter at forfalt vederlag er betalt, eller dersom vederlaget holdes tilbake som følge av omtvistet krav.

13 Oppsigelse uten kontraktsbrudd

Kjøper har ensidig rett til å si opp Kontrakten med 3 måneders skriftlig varsel, uten nærmere begrunnelse. Leverandøren har leveringsplikt til utløpet av oppsigelsesfristen. Ved utløpet av oppsigelsesfristen faller Kjøpers plikt til å betale vederlag for tjenestene bort. Dersom Kontrakten blir sagt opp før utløpet av kontraktsperioden i

henhold til pkt 12, plikter Kjøper å betale følgende:

- a) det beløp som Leverandøren har til gode for den del av Kontrakten som allerede er gjennomført
- b) dokumenterte direkte utlegg og direkte kostnader som Leverandøren har pådratt seg i forbindelse med Kontrakten før oppsigelsen ble mottatt, og som Leverandøren ikke kan nyttiggjøre seg i andre sammenhenger, forutsatt at disse utleggene ikke er dekket av det beløp som skal betales i henhold til pkt a) ovenfor. Vederlaget skal ikke omfatte ikke påløpte kostnader og utgifter, og heller ikke kostnader og utgifter forbundet med ikke leverte, fremtidige leveranser eller delleveranser. Leverandøren kan ikke kreve oppsigelsesgebyr eller å få dekket eventuelt fremtidig tapt fortjeneste. Vederlaget skal under ingen omstendighet overstige de avtalte priser for de oppsagte Leveranser eller tjenester. Leverandøren har plikt til å begrense kostnadene og utgiftene.

14 Avtaletolkning – tvisteløsning – rettsvalg

Kontrakten er underlagt og skal tolkes i samsvar med norsk rett. Dersom domstolene tilsidesetter ett av punktene i Kontrakten som ugyldig, skal punktet erstattes med alminnelige kontraktsrettslige prinsipper. En slik tilsidesettelse har ingen betydning for andre bestemmelser i Kontrakten. Partene skal søke å løse sine konflikter gjennom forhandlinger. Fører ikke forhandlinger frem, kan partene bringe saken inn for avgjørelse ved de ordinære domstoler, med mindre partene blir enige om å bringe saken inn til avgjørelse ved voldgift i Norge etter bestemmelsene i Tvistemålslovens kapittel 32. Voldgiftsspråket skal i så fall være norsk, og voldgiften skal avholdes i Oslo. At en tvist er brakt inn til avgjørelse for domstol eller voldgift, fritar ikke i seg selv partene fra å oppfylle sine forpliktelser etter Kontrakten. Partene vedtar Oslo som verneeting.